

CATALANISTA

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

-- La correspondencia al Director --

Los originals no 's tornan.

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Carrer de Las Valls, 23.-Teléfono, 169.

SABADELL

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell.	2 rals al mes.
Fora.	8 » trimestre.
Un número sol.	1 »
Anuncis á preus convencionals.	

L' ASSAMBLEA DE REUS

En los moments en que nostres abonats llegirán aquestas ratllas, arribarán á la ciutat de Reus, de tots los indrets de Catalunya, los delegats de la Unió Catalanista, congregats al efecte per la Junta Permanent d'acort ab lo Consell de Representants, pera donar cumpliment á la tasca que aquest any los hi está confiada.

L' any passat y en la ciutat de Manresa la primera Assamblea de la Unió Catalanista concretá las aspiracions de tots los bons fills de Catalunya que ab lo major entussiasme y la més bona voluntat s' han emprés la tasca de reivindicar los drets y llibertats jamay prescrits de nostra terra, formulant lo projecte de Bases pera la Constitució Regional catalana, que ab tan aplauso reberen totas las personas que seriament y sens compromisos polítics de cap classe, s' interessan poch ó molt pel pervindre de nostra estimada Catalunya.

Avuy y en la ciutat de Reus la segona Assamblea ha d' acordar los medis més rapits y segurs pera dur á la práctica lo context d' aquellas bases, entrant de plé en lo camp de la verdadera política catalana, la única política que dignament podem defensar los que sentím correr per nostras venas la sanch dels avis y la sola ab que 's pot contrarrestar la miserable política de partit, xorca d' ideals y buyda d' amor patri, ab la qual per tant de temps nos explotan y arruinan los que desde Madrid s' han encarregat de fernes felissos á costa de nostras suhors y de nostras fadigas.

Nosaltres que reconeixem la bona voluntat y lo patriotisme dels delegats de la Unió Catalanista, nosaltres que comprenem los verda-ders sacrificis que fan la major part d'ells, abandonant sos negocis y sa familia, acudint á un sol punt de tots los indrets de Catalunya gent de totes classes y condicions, pagesos, comerciants, industrials, artistes, advocats y escriptors, sempre que se 'ls crida pera traçar de contribuir ab totes sas forsas al desvetllament de nostra estimada terra y á la propaganda y consecució dels nobles ideals que venim perseguint, no podem menos que encoratjarnos pera seguir avant ab més dalit cada jorn la nostra tasca, ja que en ella hi posan lo coll ab tant d'entussiasme tants y tants fills de las comarcas totes de nostra Catalunya.

Vullgui Deu que la segona Assamblea de la Unió Catalanista que avuy se celebrarà á Reus sia fructifera pera la nostra causa y ab aquesta esperansa aprofitem lo dia de trovarse reunits en la segona població de la terra catalana, los representants mes genuins del regionalisme catalá, pera enviarlos hi la expressió de nostre afecte y 'l saludo mes coral y entussiaista que 's mereixen los infadigables champions de la regeneració de Catalunya, sempre disposos á tota classe de sacrificis en be de la prosperitat y benestar de nostra benvolguda Patria.

SECCIÓ POLITICA

Per fi ha tingut lloch la tan trompetejada reunió dels possibilistas á casa de son *ilustre jefe* don Emili Castelar.

Y no cal dir que un cop reunits á casa seva, ab tot y que tots plegats cabian en lo menjador, ret los hi va espetar un discurs per *todo lo alto*, donant compte dels progressos de la democracia, de las llibertats conquistadas per sa benevolencia (!) y de tot quant se li va ocorrer en aquella *memorable* sentada.

Y acabá son parlament aconsellant á sos satéllichs que ingressessin en la Monarquia democrática y lliberal d'aquestos temps, afegint que ell no ho faria per privarli sa conciencia y sa historia.

«No per falta de ganas, -podia afegir lo celebre tribuno,- sino porque jo no puch estar en lloch que no sigui ocupant lo primer puesto, pero vosaltres, acostumats á creure com docils y mansas ovellas, sens ma historia ni antecedents, com si diguessim, vosaltres que no sou ningú, ajupius sota 'n Sagasta y qu' ell vos alimenti quan li sembli hora.»

Mes per primera vegada á la vida sembla que la colla possibilista, no vol creure al jefe.

Sigui per por de no puguier seure tots á taula ab los fusionistas, sigui per tenir una bona mica mes de conseqüencia que 'l seu aixó, lo cás es que la majoria li han respost que...*naranjas*.

Y heus aquí lo que 'n queda de aquell tribuno que nn dia feya tronar y plourer axicant á las multituds ab l' influència de sa paraula republicana y federal per mes sonyas.

Convertit ex agencia de trasports de la Monarquia, are pasará lo temps en fer trasbords y acabant la historia d' Espanya desde 'l humil reconet de sa vida privada.

En vista de lo molt que s'ha parlat aquestos dies de lo que pensaven y feya lo senyor Castelar que es, com si diguessim, lo partit possibilista, creat à son capritxo personalíssim, un redactor de *La Epoca*, diari de Madrid, va celebrarà una conferència à casa d' en Castelar mateix pera veurer si 'n podia traure l' alguna clara.

Entre moltes de las tonterias que fa constar la periodista madrilenya, tietes de la conversa tinguda, hi figura la afirmació feta pel portifolce màxim del possibilisme de que 'l regionalisme es mes perturbador que 'l socialisme y 'l anarquisme.

Com se coneix qu' En Castelar jutja 'l regionalisme per lo qu' ell ne coneixia en aquella época que predica la federal, enganyant al poble ab promesas falsas y ab teorias enlluernoradas.

De què li ha de venir à D. Emilio 'ls coneixements del Regionalisme, si per no conèixer ni tan sisquerra com 'ls s'ibèlts que 'ls segueixen quan tan tranquilament vol encaixonarlos en los prestatges del fusionisme?

Desenganyis lo senyor Castelar; aquí no hi ha mes perturbadors que 'ls que han predicat anys y més anys al poble lo que ja sabian que no podian concedirli, escalfant l'ànimo dels ignorants que 'ls escoltavan, à quins feyan servir únicament d' escambell pera enfilarse à la única realitat à que aspiravan los patrocinadors d' idealismes y utopias de la seva escola.

* * *

Y seguint en se tasca 'l periodista estampa 'l següent preciós parrafo que traduhim íntegro pera que 's pugui apreciar en tot son valor:

«Per la pàtria, aconsello à mos amichs que 's conformin ab las instituciones vigents y que ingressin en lo partit liberal, y per la pàtria ho han fet ja alguns y per la pàtria ho farán los demás».

¡Per la Pàtria!

¡Qu' entendra per Pàtria aquesta gent de la política possibilista quant de coses tan lletjes è immorals políticament parlant, ne diuen amor à la Pàtria!

Quina llàstima que 'l redactor de *La Epoca* no 's vagi fixar así al auomenar tantas vegadas *per la Pàtria* lo senyor Castelar 's tocava 'l cor ó be 's posava las mans al ventre!

Perque la veritat, no creyém que hi haja més Pàtria per aquesta gent qu' aquella que comensa allà hont acaba l' estómac.

* * *

Com ja ora de *cajon* va parlar també un bon xich d' historia, que à la cuenta deu ser la seva mania, barrejant lo més notable de la historia castellana, qu' es la única qu' ell coneix en hermosos parrafos que va ser una llàstima que ho escoltés no més que una sola persona.

Qualsevol que 'ls hagués pogut escoltar y veurer sens esser vist d' ells, haguera cregut sens dupte que eran dos boijos rematats ab la mania discursaire, ó que estavan ensajant algun pas de comedia en algun quartet amagat perque ningú 'ls destorbés.

No cal dir tractantse d' En Castelar que cap fe' heróich de las regions y las nacionalitats espanyolas avans y després de la unió dels Reys Catòlics, va sortir de sa boca en aquell desbordament històrich.

Be es veritat que ell fora de la que ensenyan à estudi no 'n sap d' altra d' historia d' Espanya.

Y fins si la sapigués, no n' hi hauria prou pel gran unitari de nostra época, lo fet de las heroicitats y grandesas propias tant sols de las nacionalitats que avuy componen la Espanya, pera considerarlas mes perturbadoras que las catástrofes anarquistas?

¡¡Oh la integridad de la Pàtria!!

* * *

Y heus aquí com acaba l' home que comensà ab aquell brio y ab aquelles idees que semblavz havian de regenerar l' Espanya tota.

De república exultat passà á possibilista, y avuy, gracias á la cayguda cada dia mes rápida, ha arribat fins á aconvoyar als seus satélits á la monarquia.

De federal y partidari de la descentralisació, s' ha convertit en rabiós unitari y enemich acérrim del regionalisme en totes sas formas, com si aquest fos 'l *papu* que ha d' amargar tots los dias de sa vida.

De 'l erit de *fora quintas*, saltà al párrafo aquell de *mucha artilleria, mucha caballeria y mucha infanteria* pera caurer mes tart al presupost de la pau y rebaixas en lo contingent de Guerra.

De una república atea ha passat á una semi-monarquia cristiana. Pot ben dirse d' ells com del Tenorio: *Ha reco ri lo su año: toda la escala socio'.*

'S veu que son cap y son cor son construhits de pasta facilment convertible.

En l' únich que ha estat acertat de debó ha sigut en la denominació que dongué á son partit: possibilista.

Efectivament, es l' únich partit á qui tot li ha sigut *possible*.

Com los comparsas de teatro ha vestit de mil maneras y ha representat tots los papers de l' auca.

Per aixó En Castelar, comprenent que ja abusavan del públich, los ha cridat á casa seva y 'ls ha dit: Miren, noys, aquí teniu 'l ral y no feiu mes comedia.

DISCURS

Del Capoulié En Félix Gras, en la festa del quint centenari dels Jochs Florals de Barcelona.

Senyor Bisbe de Vich,

Davant de Vostra Grandesa, als peus de Vostra Sabiduría, poso 'ls homenatges y la admiració del Felibrige.

Ilustres Mantenedors,

Vos porto per vostra festa un pom de proxenzalas cullidas en la terra del Mas de Falabrego; es en Mistral, nostre poeta nacional, qui vos lo envía, es Mireio, nostra reyna d' hermosura, qui l' ha lligat. La bella filla de Provenza, abans de donármel perquè vos lo portés, se 'l posá una estoneta demunt de son cor, dins un plech de son vestit blanch, y 'l besá tres vegadas ab son llabi de rosa. Y jo al fér-vosen avuy presentalla, torno á veurer la blavor de las flors, la blanchor de la túnica y la rojor dels llabis, reveig mos tres colors nacionals, reveig la bandera de ma Patria, y 'm sembla que vos dich: «Heus aquí 'l símbol de la fraternitat dels pobles.»

Aquestas paraulas d' amor, aquets mots de pau, que la veu dels poetas fa ressonar de temps per demunt del mon llatí, me recorda ma primera joventut, me fa memoria del cop de llam que m' enlluerná quan los poetas de Catalunya vingueren á veurens en terra de Provenza. Encara sento la veu potent y apassionada d' En Víctor Balaguer. L' orador flamejant, lo patriota ardorós, havia vingut,

empés per las tempestats políticas y guiat per la má de Deu á contarnos sos desficiis, dins la tronadissa de sa paraula fogosa y la poesia de sa ánima grand y bella. Y jo, que vos parlo (llavors no era sino un noyet), tinguí ma primera visió de la Catalunya heroica, vaig oir lo crit de sos poetas, y al mateix temps escriguí mon primer vers, y ma primera estrofa, mon cant primer fou glorificar á la bella espanyola.

Llavors dins los carrers d' Avinyó, en las riberas del Rosé, sobre 'ls Arenys d' Arles esclataren las estrofas del *Gayter del Llobregat*, l' aymador indomable de la terra catalana, Rubió y Ors, y d' Antoni de Bofarull lo barceloní, y d' Aguiló lo mallorquí. Las parets del barri d' Avinyó y las torras del palau dels Papas repetían dins llurs echos las gestas del Romancer Catalá de Milá y Fontanals, y 'ns trasmetían los poemas de Teodor Llorente lo valenciá, y d' En Camps y Fabrés, y d' En Montserrat y Archs y d' En Cuxet, y d' En Fortesa, Mossén Collell, Guimerá, Adolf Blanch, Matheu, Quadrado, Querol, Rosselló, Fréderich Soler, Pons y Gallarza, Ubach, Torres, Careta, que may los anomenaria tots! Y llegíam, al ombriu dels sálzers de la Bartalasso, lo *Calendari Catalá* y lo *Gay Saber*, y la *Orientada* d' En Pelay Briz y en devoravam los versets, com los infants acoblats al entorn d' un esbarzer en devoran las amoras. Mentrestant N' Albert de Quintana venía als Jochs Florals del Centenar de Petrarca y feya retronir son entusiasme. Y jo vegí al poble d' Avinyó, aixecat en pes, aclamantlo y á cada moment cridar: «¡Visca Catalunya!». Mes un altre resplandor havia d' arribarnos de la terra estimada: nosaltres que estavam avesats á veurer aixecarse 'l sol sobre 'l Ventour, un jorn vejerem apareixer l' alba damunt los Pirineus! Un astre s' hi arborá y 'ns omplí de sa llum *L' Atlántida* de Jascinto Verdaguer, lo poema dels poemas catalans, la obra genial de vostra rassa assombrá al mon: en nom del Felibrige saludo á nostre confrare Jascinto Verdaguer!

Hora hermosa de ma vida! no acabesses jamay! Oh germans, cantem eternament en lo mateix llibre d' amor, bebém sens finir lo ví de la esperansa dins la mateixa copal y 'ls pobles de Provenza y 'ls pobles de Catalunya y tots los homes de sanch llatina, s' estremiran á á la veu de sos poetas. Escoltéu allá lluny, de l' altre costat de la mar, la veu dels gerímans d' Italia que 'ns responen. La familia llatina s' acobla: la poesia de nostras animas, de nostras terras relluhentas ab l' argent de las oliveras, ab la rossor dels blats, ab l' or de las taronjas, ab la esmeragda dels jardins, haurá fet la gran pacificació de la Humanitat.

Y seréu vosaltres, Mantenedors de Catalunya, y seréu vosaltres, Felibres de Provenza y de Llengua d' Oc, y seréu vosaltres, fills del

Dante, qui hauréu sigut lo pensament que troba, la veu que porta, lo bras que executa la voluntat de Deu,

MONTANYANA

(La escena passa dins la cuyna d' una casa de pagés)

Molt bon dia y bonhora os dó Deu;

—¿Qué voliau l' hereu?—

—A captar la guineu (1)

jo passava, pubilla.

—Sempre aquí fou la paga milló
y 'l bon ví del recó,
per l' ardit cassadó
que fa guerra á la guilla.

No en va diuhen per eixos serrats,

que 'ls xinxons amagats

y la rosa dels prats

son al más de la Dalga;

—Vos han mal informat, l' hereuhet;
que 'n eix pobre maset,
fora 'l ranci groguet
no hi ha res que s' ho valga.

—Vinga 'l ranci de mans de la flor;

no 'n será que millor,

poncelleta d' amor,

pubilleta galana;

—Aixis solen parlar los fadrins
aixerits y coquins,
tan si son de Campins
com si son de la plana....

—¡Ay bonica y xamosa Sió!

la del peu petitó;

la del prim cosserró,

la del bell gentil ayre;

¡foll de mi! si ton pare ho volgués,
ans que Pascua vingués
fóra ja ton promés,
fóra ja ton rondayre.

(1) Quan un fill de las montanyas de Catalunya se la sort de cassar una guineu, sol penjar-se sa pell á la espatlla y anar de masia en masia á captar lo que 'ls pagesos de bon grat li volen dar en premi de sa ardidosa.

Quan la lluna camina á son ple
y 'l cel de tan seré
sembla un mar sens vayvé,
colometa marina,
'namorat jo 't vindria á rondar
ab un tendre cantar
que 't faria somniar
ma corrand a divina.

Los diumenges, de bon dematí,
t' aniria á cullí
de gemat romaní,
de daurada ginestra,
una toya d' olor bosquetá
que 't vindria á posá
sobre 'l gótic replá
de ta xica finestra.

Ta corona de festa major,
mirallet de mon cor,
joguina y primor,
auba sense boyrinas,
mostraria 's ensemps que lo sol
per demunt del pujol
fet un rustech gresol
al enfront de tas ninas.

Las campanas del poble vehí
des l' antich monestí
se farien sentí
repicant la diada;
tu, á la testa l' ayrós caputxó
y al bras lo cistelló
de fé ofrena al senyó,
baixarias mudada.

Dret á missa donantnos las mans
al estil del saymants,
alegroys com infants,
aniriam depressa;
y al passar pel porxat del convent
hont s' enrotlla 'l jovent,
te dirían somrient
¡quina güapa mestressa!

Quan per sort s' hi trovés lo ceguet
 ab lo fluviolet
 ó 'ls brivalls de ca 'n Tet
 ab lo sach y tabalas
 ¡au manyaga, quin sardanejá!
 tral-la-rí tral-la-rá
 sis ensá vuyt en llá
 ¡voli 'l temps si té alas!

¡Ay bonica y xamosa Sió!
 la del prim cosserró
 la del peu petitó
 la del bell gentil ayre!
 ¡foll de mil si ton pare ho volgués,
 ans que Pascua vingués.....
 (Lo pare que tot ho ha sentit, sortint de darrera l' escó)
 ¿foras ja son promés?
 ¿Foras ja son rondayre?

La palica no 't manca, pel cas....
 pro ets un brau bordegás,
 honradot y capás
 de portar pa á la taula....
 Quan t' escaygui, donchs, si va de bó,
 ja ho dirás al Rectó
 com més prompte milló,
 Y ho diré jo á ma Paula.

AGNÉS ARMENGOL DE BADIA.

Castelltersol 10 Febrer 1892.

— UNIO CATALANISTA —

ASSAMBLEA DE REUS

DELEGATS

Continuació

COMARCA DEL MOYANÉS.—Andreu Roca, *comerciant*. Moyá.—Enrich Prat de la Riba, *escriptor*. Castelltersol.—Benet Espunya, *mestre*. Balenyá.

Manresa: Andreu Pons, *fabricant*.—Ramon Carreras, *fabricant*.
 —Francisco Capella, *fabricant*.

Sallent: Joaquim Valls y Pallerola, *advocat*.

PLÀ DE BAGES.—Pere Querol, *cirugià*. Manresa.—Antoni Serra, *comerçant*. Navarres.—Àngel Carbonell, *metje*. Manresa.

Berga: Lluís Blanxart y Grau, *metje*.

COMARCA DE BERGA Y BAGÀ.—Joseph Farriol, *procurador*. Berga.—Joseph Vilarrassa y Puigcercós, *propietari*. Pobla de Lillet.—Joan Freixa y Cos, *escriptor*. Berga.

Cardona: Martí Rimbau, *notari*.

COMARCA DE CARDONA Y SOLSONA.—Joseph Collell, *escultor*. Solsona.—Joseph Montanyà, *propietari*. Montmajor.—Llorens Piera, *fabricant*. Sant Llorens dels Piteus.

COMARCA DEL LLUSSANÉS.—Joseph M.ª Arnau, *hisendat y escriptor*. Oristà.—Miquel Crósas, *comerçant*. Oló.—Joseph Gamisans, *hisendat*. Montanyola.

Igualada: Manel Miserachs, *fabricant*.—Pere Grifell, *comerçant*.

Esparraguera: Magí Bros, *comerçant y propietari*.

Capellades: Joan Almirall y Forasté, *fabricant y propietari*.

Olesa: Joseph Capdevila, *enginyer*.

Piera: Pere Cucurella, *propietari*.

COMARCA DE IGUALADA Y SANTA COLOMA.—Pere Pascual, *hisendat*. Bruch.—Jaume Martí y Quingles, *propietari*. Odena.—Anton Pons, *propietari*. Sant Joan de Mediona.

Vilafranca del Panadés: Pere Secases, *notari*.

Sant Sadurn de Noya: Joan Vivé y Morera, *comerçant*.

Martorell: Joan Capell, *metje*.

Subirats: Salvador Mas, *propietari*.

COMARCA DEL PANADÉS.—Enrich X. Vidal y Valenciano, *catedràtic*. Vilafranca.—Hermenegild Almirall, *hisendat*. Gelida.—Pere Bolet, *comerçant*. Vilafranca.

Vilanova y Geltrú: Theodor Creus, *advocat y escriptor*.—Joan Olivá y Mila, *bibliotecari del Museu Balaguer*.

Sitges: Joan Llopis y Bofill, *metje y propietari*.

COMARCA DE VILANOVA.—Enrich Santacana, *fabricant*. Vilanova. Pere Cuadras, *hisendat*. Sant Pere de Rivas.—Joseph Font y Gumà, *arquitecte*. Vilanova.

Hospitalet del Llobregat: Pau Sans y Guitart, *enginyer industrial*.

Sant Feliu del Llobregat: Arthur Llovera, *propietari*.

Molins de rey: Joan Pijoan y Soler, *fabricant*.

PLÀ DEL LLOBREGAT.—Just Julià, *propietari*. Sant Boy de Llobregat.—Joseph Reverter, *hisendat*. Sant Vicens dels Horts.—Miquel Pascual, *hisendat*. Santa Coloma de Cervelló.

Girona: Joaquím Riera y Bertrán, *advocat y escriptor*.—Joaquím Botet y Sisó, *advocat*.

COMARCA DEL GIRONÉS.—Emili Sagner y Olivet, *advocat y notari*. Girona.—Ignasi Prim y Batlle, *propietari*. Bordils.—Pere Noguera, *propietari*. Llabillas.

Arbucias: Miquel Pons, *metje*.

Santa Coloma de Farnés: Joan Mon, *advocat*.

CONCA DEL TORDERA: Arthur Ossona, *propietari*. Boreda.—Miquel Draper, *apotecari*. Sant Celoni.—Jaume Puiggermanal, *propietari*. Hostalrich.

Torroella de Montgrí: Joseph M.ª Pagés, *enginyer industrial*.

Blanes: Joseph Cortils y Vieta, *propietari*.

Lloret: Joseph Roca y Roca, *enginyer industrial*.

Llagostera: Jaume Coris, *fabriquant*.

Cassá de la Selva: Cosme Oliver, *comerciant*.

COMARCA DE LA SELVA: Pere Ramió, *enginyer y propietari*. Fornells de la Selva.—Ferrán Agulló y Vidal, *propietari*. Riudellots de la Selva.—Lluís Vinyas, *mestre*. Sils.

La Bisbal: Ramon E. Bassegoda, *metje*.

Palafrugell: Joan Ferrer y Solá, *comerciant*.

Calonge: Anton Reig, *propietari*.

San Feliu de Guixols: Rafel Patxot, *fabriquant*.

COMARCA DEL BAIX AMPURDÀ.—Joseph Torres y Sampol, *advocat*. La Bisbal.—Martí Roger, *advocat*. Palamós.—Agustí Casas, *fabriquant*. Sant Feliu de Guixols.

Figueras: Francisco Rovira, *notari*.—Carles Fages y de Perra-mont, *advocat*.—Quirse Dalmau, *comerciant*.

Rosas: Benet Falp, *propietari*.

COMARCA DEL ALT AMPURDÀ.—Carles Bosch de la Trinxeria, *hisendat y escriptor*. La Junquera.—Eleuteri Genís, *fabriquant*. Aguil-lana.—Jaume Poch, *hisendat*. Campany.

Olot: Marián Vayreda, *industrial y artista*.

COMARCA D' OLOT.—Joseph Soler y Colomer, *propietari*. Olot.—Joseph Mir, *propietari*. Olot.—Sebastià Torrent, *propietari*. Olot. Banyolas: Jaume Sagué, *industrial*.

COMARCA DE BESALÚ.—Joseph Traver, *propietari*. Besalú.—Pau Casabona, *propietari*. Mayá.—Ramon Ferrussola, *propietari*. Montagut.

COMARCA DE LA VALL DE RIVAS.—Joan Passola, *propietari*. Rivas.—Joseph Rifá y Munt, *fabriquant*. Ripoll.—Joseph de Sitjar y de Car-reu, *hisendat*. Camprodon.

COMARCA DE LA Cerdanya.—Miquel Salvador, *hisendat y fabri-cant*. Puigcerdá.—Francisco Bagaría, *hisendat y comerciant*. Puig-cerdá.—Joseph M.ª Martí, *apotecari*. Puigcerdá.

Tarragona: Joseph Pin y Soler, *escriptor*.—Jaume Boloix y Canela, *catedrático del Institut*.—Agustí M.ª Gibert, *metje*.

Reus: Bernat Torroja, *Degà del Col·legi d' Advocats*.—Pau Font y de Rubinat, *advocat y propietari*.—Anton Pascual y Cugat, *fabricant y propietari*.

Valls: Víctor Fargas y Sanromá, *comissionista*.—Joan Roig y Ballesta, *escriptor*.

Riudoms: Jaume Llorents y Monsech, *propietari*.

Vilaseca: Faustí Planás y Mora, *escriptor*.

Selva del Camp: Francisco X. Ferrater y Soronellas, *propietari*.

CAMP DE TARRAGONA.—Anton Serra y Pamies, *diputat provincial*.

—Ramon Vidiella y Balart, *advocat y propietari*. Montbrió del Camp.

—Francisco Benavent y Capdevila, *industrial y propietari*. Reus.

Vendrell: Jaume Ramon y Vidales, *notari*.

COMARCA DEL VENDRELL.—Joaquím Bassa y Nin, *hisendat*. Albinyana.—Joaquím Gatell y Folch, *propietari*. Altafulla.—Tomás de A. Rigualt, *prébere*. Bonastre.

Montblanch: Marián Pedrol, *apotecari*.

Esplugas de Francolí: Gabriel Dalmau, *comerciant*.

CONCA DE BARBERÀ.—Pau Abelló y Boada, *propietari y comerciant*. Barberá.—Cosme Vidal y Aladern, *escriptor*. Alcover.—Isidro Riera, *notari*. Sarreal.

Falset: Salvador Barceló *comerciant*.

COMARCA DEL PRIORAT Y DE PRADES.—Joseph Gambús y Anguera, *comerciant y propietari*. Prades.—Manel Rocamora y Ribera, *escriptor*. Arbolí.—Jaume Plá, *propietari*. Porrera.

Tortosa: Roch Verges, *comerciant*.—Sinesi Sabater, *procurador*.—Baltasar Nória, *licenciat en ciencias*.

Amposta: Emili Soler y Fors, *mestre*.

Sant Carles de la Rápita: Eusebi Fargas, *propietari*.

Alcanar: Joaquím Besora y Nin, *notari*.

Tivisa: Rossendo Lorán, *apotecari*.

Ulldecona: Manel Messeguer, *mestre*.

COMARCA DE TORTOSA.—Francisco Mestre, *llibreter*. Tortosa.—Joseph M.ª Andreu, *metje cirurgiá*. Cherta.—Froilá Beltrán, *prébere*.

Mora d' Ebro: Anton Ribás, *mestre*.

RIBERA DEL EBRO.—Domingo Agustí, *propietari*. Ascó.—Osvald Bassetas, *notari*. García.—Miquel Ferrer, *fabricant*. Flix.

Lleyda: Lluís Aranguren, *propietari*.—Ricart Huguet, *advocat*.—Joseph M.ª Tarragó, *procurador*.

PLÀ DE LLEYDA.—Ramon Pujol, *propietari*. Corbins.—Pau Boix, *propietari*. Almacellas.—Joan Rovira y Agelet. Lleyda.

Borjas Blancas: Joseph Marsal y Gayá, *notari*.

Plá d' Urgell.—Anton Castellá y Soriguera, *advocat y propietari*.

Pons.—Joseph Utjés, *propietari y comerciant*. Castellserá.—Manel Ferrer, *propietari*. Tornabous.

Tárrega: Francisco Serés, *banquer*.

Cervera: Pío Puigcorbé, *notari*.

Comarca de la Segarra.—Domingo Aguiló, *hisendat*. Cervera.

—Francesch Bergadá y Renyé, *propietari y comerciant*. Tárrega.—Joan Pons y Massaveu, *escriptor*.

Balaguér: Joseph M.ª de Vila y Rocabruna, *advocat y propietari*.

Comarca de Balaguer y Ager.—Ramón Gramunt, *notari*. Balaguer.—Joan Sábat, *propietari*. Balaguér.—Anton Boldú y Ricart, *propietari*. Les Penelles.

Ribera de Ció.—Ignasi Iglesias e Iglesias, *propietari*. Agramunt.

—Antoni Capell y Boneu, *propietari*. Tarroja.—Antoni Valls, *apotecari*. Agramunt.

Comarca del alt Urgell.—Esteve Cerqueda y Carbonell, *hisendat*. La Seu.—Ramón Faus, *advocat*. Castellciutat.—Isidro Mayor, *advocat y notari*. Organyá.

Tremp: Ramón Monrós, *comerciant*.

Conca de Tremp.—Enrich Solé, *apotecari*. Tremp.—Joseph Torres, *propietari*. Isona.—Ignasi Agulló, *apotecari*. Conques.

Comarca de Ribagorça.—Anton Mirada y Chía, *propietari*. McNargües.—Joseph Roca, *propietari*. Termens.—Jaume Soler y Jané. Algerri.

Comarca de las Garrigas.—Isidro Estopá, *hisendat*. Granyena de las Garrigas.—Joan Brugal, *comerciant*. Granadella.—Hermene-gild Agelet, *propietari y comerciant*.

Vall d' Arán.—Albert Grané, *notari*. Bosost.—Manel Navarro y Caubet, *metje y propietari*. Las Bordas.—Vicens Murlá y Planellá, *rentista*. Lés.

NOVASS.

Ha començat á veurer la llum pública en Barcelona una interessant revista ilustrada ab lo titol de *La Tradició Catalana*, revista mensual, científica, artística y literaria.

En sa portada s' hi veu lo lema *furs* escrit sobre un llibre protegit per l' adarga catalana. Aquest símbol diu ben clar lo nort que guía á la nova publicació qual primer nombre es interessantíssim.

Li doném la benvinguda y li disitjem llarga vida y prosperitats pe 'l bé de la nostra causa.

Sabém que los catalanistas de Reus se disposan obsequiar degudament als delegats que de tots los indrets de Catalunya assistirán avuy y demá á las sessions de la Assamblea Catalanista; demostrant una vegada més ésser dignes del dictat de hospitalaria y franca que te conquistada aquella ciutat.

Entre 'ls varis festetjos se celebrará una lluhida vetllada en lo nou local de la Associació y un espléndit dinar que farán los delegats tots, y que segons tenim entés tindrà lloch en lo mateix local de la Associació si 'l crescut número de comensals ho permet.

Lo coro *Eco republicano* que guanyá un dels premis en lo concurs coral que celebrá nostra ciutat en un dels dias de la festa major del any passat, obsequiará també ab una serenata als delegats de Catalunya.

L' Excm. Ajuntament de Reus ha concedit lo magnífich local de la antiga Audiencia de dita ciutat pera celebrarshi las sessions de la *Assamblea Catalanista* que s' hi reunirá 'ls dias 28 y 29 del corrent.

En l' ofici ab que dita respectable Corporació comunica tal acort á la Junta permanent de la *Unió Catalanista* 's manifesta la circumstancia de que l' Ajuntament ha volgut fer constar en actas sa satisfacció per haverse escullit la ciutat de Reus, honrantla entre las primeras ab la celebració de dita *Assamblea*.

Lo banquet ab que la «Lliga de Catalunya» y «Centre Escolar Catalanista» volgueren obsequiar al sabi catedrático de la Universitat Compostelana don Alfred Brañas, ab motiu de sa sortida de Catalunya pera sa volguda *terriña*, fou un acte verdaderament espléndit y conmovedor.

Mes de cent comensals s' assehueren al rdós de la ben parada taula presidida per l' obsequiat, qui tenia á sos costats als presidents de la Unió Catalanista, la Lliga de Catalunya y del Centre Escolar Catalanista. La mes viva expansió regná en tot l' acte, y arribada la hora dels brindis alló fou un devassall d' entusiasme. No 'ns permet lo poch espay de que disposcm darne un extracte, més consigném que en tots hi dominá la nota de millors esperansas pera lo pervindre y d' un desitj fervent de perdurable unió entre 'ls regionalistas catalans y gallegos y de las demás regions d' Espanya. També apuntém los noms y representació de las personas que brindaren, pera que 's veja que era lo Catalanisme en pes lo qui obseguia al senyor Brañas. Foren los senyors següents: Don Ferrán Alsina, per la Lliga de Catalunya; don Emili Buxó, pel Centre Escolar Catalanista; don Anton de P. Capmay, per *Lo Catalanista*; lo senyor Secases, pel Centre Catalá Vilafranquí; lo senyor Pons, per la Lliga Regional de Manresa; lo senyor Maspons y Labrós pel Centre Excursionista de Catalunya, lo senyor Ripoll, per la Secció de Dret del Centre Escolar Catalanista, don Angel Manau, pel Centre Catalá de Sabadell, don Narcís Verdaguer, per *La Veu de Catalu-*

nya; don Joseph Viguer, pels regionalistas de la Plana de Vich y don Joan Permanyer, per la Unió Catalanista. També brindaren en nom propi los senyors Sunyol, Muntanyola y Bohet. Tots aquets brindis foren molt aplaudits,

Pero 'l que determiná explossions d' entussiasme fou lo brindis del senyor Brañas, elocuentíssima expressió de son agraphiment á Catalunya, y son ardentíssim amor á las petitas pátrias y de son vivíssim desitj de que las del Estat espanyol entrin en una estreta y coral avinensa pera treballar ab més éxit pera 'l triomf comu.

En sa magnífica oració, sense galas d' oratoria, donchs era 'l cor qui parlava, digué que no 's despedía, que recordava en aquells moments als pobres fills de la suferta Galicia que al llensarlos á la emigració los desacerts del centralisme, y al tenir qu' abandonar sa pátria, pares, esposa y familia, no 's despedeixen, sinó que fugen, aclaparats pel dolor, amarats los ulls y benehint lo tros de terra que deixen per buscar en altres pahissos lo sostent y l' pá de la familia. Jo, com los meus patricis, fujo també, deya, donchs la despedida fora pera mi molt dolorosa y trista. Ja 'ns hem conegut y hem refermat mes los llassos de germans, no desmayem en la empresa que, junts lograrem enderrocar lo decrefit centralisme absorvent y avassallador y junts en lo mateix lloch desde ahont nos empobreixen y deshonoran hi aixecarem l' arbre corpolent de la autonomia y llibertat de las petitas patrias.

No podem extractar com voldríam la magnífica oració del senyor Brañas, pero si dirém, que fou una reunió de sa campanya de propaganda á Catalunya quals fruyts no tardarem en assaborir.

Pocas vegadas hem vist entussiasme com lo que despertá lo brindis del fervent regionalista gallego qual demostració d' afecte y simpatía quedará grabat en lo cor de tots los que tingueren la sort d' assistirhi.

Segons nos comunica 'l Secretari de Govern del Jutjat d' instrucció d' aquesta ciutat, los vocals que ab arreglo al article 31 de la Lley establerta, 'l judici per jurats han resultat elegits en 'l sorteix verificat ahir pera formar la junta del partit entre los dotse majors contribuyents per territorial y sis per industrial, son los següents: Per territorial; Don Mateu Brujas y Romeu.—Don Martí Marcet y Badía.—Don Joseph Girbau y Matas.—Don Joan Gorina y Borrell: Per industrial; Don Enrich Tarull y Comadrán.—Don Joseph Prat y Lagarriga. Dits senyors ab lo Rector y Mestre d' instrucció primaria mes antics d' aquesta ciutat, forman baix la presidencia del senyor Jutje d' instrucció, la expressada junta.

S' ha afirmat l' ordre disposant que la estació telegráfica de Tarrasa, que fins al present sols tenia servey limitat, tinga en lo successiu servey cumplert.

Copiem de *El Noticiero Universal* lo següent telégrama:

«Madrid, 25, 9'30 mati.—Tota la premsa censura enérgicament lo succehit á Getafe, ahont, ab ocasió de la festa del poble, s' ha celebrat una corrida de toros, capejantse cinquanta novillos y resultant de la lídia dos morts y sis ferits graves.»

Nostre apreciable colega comenta en una nota lo telégrama de la següent manera.

«Aixó ja es tradicional en los pobles dels voltants á Madrid. La costum es comensar la novillada á las set, corrent un darrera l' altre los vint ó trenta novillos tancats, tornantlos á deixar anar fins á tres ó quatre vegadas. Los toreros improvisats usen los gechs, los sombreros ó las mantas ó faxas á estil de capots. L' any que menos, s' ha registrat á Getafe un mort y mitja dotzena de ferits. Han sigut inútils pera impedir aquestas festas tots los bandos, totas las circulars y totas las ordres dels governadors.»

¿Que 'ls hi sembla als nostres llegidors d' aquest prodigi de *moralitat* qu' engendra 'l famós *espectáculo nacional*?

En lo lloch corresponent del periódich trobarán nostres llegidors la preciosa poesia de nostra distingida compatricia é inspirada poetisa donya Agnès Armengol de Badia, titulada *Montanyana* y que obtingué un accésit á la Flor Natural dels Jochs Florals d' enguany, havent pogut insertarla gracias á la galanteria, que agraphim de veras, de la llorejada poetisa sabadellenca.

Segons las adhesions rebudas per la Junta permanent de la Unió Catalanista, será molt crescut lo número de Delegats que assistirán á la Assamblea de Reus que deu celebrarse avuy y demá.

Lo número de Delegats de que consta la Assamblea es d' uns 170, comptantse entre ells representants de totas las comarcas catalanas y de tots los pobles del Principat, qual número d' habitants passí de tres mil.

Las defensas de la Ponencia han sigut confiadas per son ordre als senyors don Pau Font y de Rubinat, don Joaquim Valls y Pallerola, don Lluís Durán y Ventosa, don Antoni Aulestia y Pijoau, don Jaquím Riera y Bertrán, don Joseph Viguer, don Emili Saguer y Olivet, don Lluís Domenech y Montaner, don Antoni M.ª Gallissá, don Ferrán Alsina, don Francesch Matheu, don Angel Guimerá, don Joseph Coroleu y don Jaquím Tomasino y Horta.

La primera sessió tindrà lloch lo diumenge á las 10 del matí, hora en que ja haurán arribat á Reus los primers trens de las líneas de Barcelona, Lleyda y Tarragoda. En el local de la Assamblea, que será la antiga Audiencia galanament cedit per l' Excm. Ajuntament, hi haurá una part reservada pera 'l públich. Los elements regionalistas de Reus están fent ab gran activitat los preparatius per la Assamblea, y entre altrás festas se proposan en la nit del diumenge dedicar una solemne sessió als delegats de la Assamblea en los jardins de la *Associació Catalanista*.

Lo senyor D. Alfred Brañas, que ha posat durant lo temps que permanesqué á Vilafranca á casa de D. Joseph Baltá, havétseli demanat que escribís alguna cosa en 'l llibre que 'l senyor Baltá té destinat pera que hi estampin alguna de las sevas impresións las personas notables en las lletras, en las arts, en las ciencias ó en cualsevol altre concepte, que visitin 'l seu observatori meteorològich, escrigué las següents ratllas que demostran lo seu agraïment á Vilafranca, al mateix temps que contenen un pensament fi y pelicat.

«Aquí me deixo el corazon, en Vilafranca del Panadés, donde se han fecundado los gérmenes del regionalismo catalán al calor del inolvidable Milá y Fontanals y del elocuente Doctor Morgades, sábio Obispo de Vich.

Aquí deixo mi pensamiento, depositado en casa de mi docto amigo el Sr. Baltá, cuya amistad será un lazo que anudará el afecto de su pátria con la mía.

El, que mira al cielo desde su observatorio, y valiéndose de la lente de su telescopio, que me diga el día que vea aparecer en el espacio la estrella que anuncie la redención y la libertad de las pequeñas pátrias.

¡Visca Catalunya!

¡Visca Galicia!»

ALFREDO BRAÑAS.

Vilafranca, 12 de Mayo de 1893.

S' anuncia pera primers de Juny vinent la inauguració d' una escola catalana en lo centre instructiu, recreatiu y patriòtich de Cornellá de Llobregat.

Lo reglament de dita escola ha sigut redactat per lo Sr. Flos y Calcat.

Li desitjém á la nova escola molts prosperitats é imitadors.

Litografia é Imprempta de M. Brossa, Las Valls, 23.—Teléfono, 169.—SABADELL.

SECCIÓ DE ANUNCIS

VIAJES DE RECREO Á MONTSERRAT

ab lo ferro carril de cremallera

EN COMBINACIÓ AB LOS FERRO CARRILS DEL NORT

Preus reduhits y condiciones especiales pera romerías, etc.

Pera informes dirigirse á las oficinas en Barcelona, Correbia 6, ó al Director de la Explotació en Monistrol.